

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет

Кафедра ґрунтознавства
і географії ґрунтів

"Географія гранулометричного складу ґрунтів і ґрунтоутворюючих порід природних
районів Львівської області"
Курсова робота

Спеціальності - 103 Науки про Землю
Спеціалізація - Ґрунтознавство і експертна оцінка земель

Студента ГРН-31
Попівняка Володимира Тарасовича
Науковий керівник:
професор Позняк Степан Павлович

Національна шкала Відмінно
Кількість балів: 95 Оцінка: ECTS A

Члени комісії:

<u>[підпис]</u>		<u>Навчальний центр</u>
(підпис)		(прізвище та ініціали)
<u>[підпис]</u>		<u>Зварник Г. С.</u>
(підпис)		(прізвище та ініціали)
<u>[підпис]</u>		<u>Беленький О. С.</u>
(підпис)		(прізвище та ініціали)

Зміст

Вступ	3
1. Характеристика ґрунтів природних районів Львівської області.....	4
1.1 Надсянська рівнина.....	4
1.2 Мале Полісся	5
1.3 Передкарпаття	5
1.4 Північно-західне Передкарпаття	6
1.5 Сокальське пасмо	7
1.6 Гологорко - Кременецького горбгір'я.....	7
1.7 Опілля	8
1.8 Розточчя.....	9
1.9 Пасмове Побужжя.....	9
1.10 Сянсько - Дністерська височина	10
1.11 Заплава ріки Західний Буг.....	10
2. Методика досліджень (лабораторні і польові методи).....	11
3. Гранулометричний склад ґрунтів і його значення.....	13
4. Географія гранулометричного складу ґрунтів і ґрунтоутворюючих порід Львівської області.....	16
Висновки	20
Використана література:	21

Вступ

Географічне положення Львівської області обумовлена характером природних чинників що призводить до формування здебільшого рівнинного характеру рельєфу та складної історії формування ландшафтів упродовж сучасного кліматичного макроциклу (голоцену) і зумовили утворення ландшафтної структури перехідного (регіонального) типу: від центральноєвропейської буроземно-лісової до східноєвропейської лісостепової. Результатом комплексної дії природно-історичних і антропогенних чинників є утворення у межах області неоднорідної за компонентним складом, складної за генетико-геометричними характеристиками і контрастної за агровиробничими властивостями структури ґрунтового покриву.

Гранулометричний склад - фундаментальна характеристика ґрунтів, що лежить в основу інтерпретації багатьох властивостей та режимів, що впливає на стійкість ґрунтів під дією агрозаходів, агрономічну цінність, вибір технологій та ефективність господарювання. Грансклад, як таксономічна характеристика у класифікації ґрунтів, критерій у їх бонітуванні, як оцінка інвестиційної привабливості та інших цілях має важливе наукове і практичне значення. Це базова (фундаментальна), а не рівноцінна іншим властивостям характеристика.

У цьому дослідженні зроблено спробу зібрати наявні відомості про грансклад ґрунтів природних регіонів Львівської області. Провести групування за існуючою класифікацією і створити картосхему географії гранулометричного складу ґрунтоутворюючої породи і ґрунтів природних районів Львівської області.

1. Характеристика ґрунтів природних районів Львівської області.

Природно-територіальні комплекси являють собою закономірно побудовані системи. На території Львівській області за природно-географічним поділом, розробленим професором К.І.Геренчуком, М.М.Койновим, П.М.Цисем Природно-географічний поділ Львівського та Подільського економічних районів, (1964р.). На основі цього районування приводимо коротку характеристику природно-географічних районів Львівської області.

1.1 Надсянська рівнина

Відносно невелика за площею територія характеризується значним природним різноманіттям і давнім яскраво вираженим антропогенним пресингом. Знаходячись у найбільш південній частині зони впливу окського зледеніння, а також враховуючи гіпсометрію і мезорельєф регіону, процеси ґрунтоутворення тут отримали специфічні риси, які з огляду на материнські породи ґрунтів та інші їхні властивості, цей регіон зближують з територією Полісся. З іншого боку, структурно-геоморфологічно і неотектонічно, цей регіон є близьким до Передкарпаття.

Окультурення ґрунтів Надсянської рівнини відбулось шляхом розорювання цілинних земель, осушення перезволожених ґрунтів, використання важкої сільськогосподарської техніки тощо. Це спричинило переущільнення, знеструктурення, дегуміфікацію ґрунтів, підсилило розвиток ерозійних процесів.

Особливості чинників ґрунтоутворення та їхня неоднорідність по-різному вплинули на формування структури ґрунтового покриву Надсянської рівнини, уявлення про неї дає співвідношення основних типів ґрунтів: Дерново-підзолисті ґрунти, Підзолисто-дернові ґрунти, Сірі ґрунти, Чорноземно-лучні ґрунти, Лучні ґрунти, Лучно-болотні ґрунти, Болотні і торфово-болотні ґрунти, Дернові ґрунти.

[6]

1.2 Мале Полісся

Згідно з фізико-географічним районуванням України, територія досліджень знаходиться в межах південно-західної частини Східноєвропейської рівнини, Західноукраїнської провінції зони лісостепу, в області Мале Полісся. З півночі Мале Полісся відмежовується Волинською височиною, з південного заходу Розточчям і Давидівською грядою, з півдня Гологоро-Кременецьким горбогір'ям, які є складовими частинами Подільської височини.

У межах Мале Полісся виділяють п'ять природних районів: Ратинський, Бузько-Бродівський, Радехівський, Підподільський, Грядове Побужжя (К. І. Геренчук, 1972).

Загалом територія Мале Полісся являє собою нахилену на північ акумулятивно-денудаційну рівнину. Сучасними геоморфологічними дослідженнями встановлено, що Мале Полісся належить до алювіально-водно-льодовикових рівнин.

Мале Полісся відповідно до агрогрунтового районування України входить до складу Західної (Західно-Поліської) провінції Поліської агрогрунтової зони і Західної провінції агрогрунтової зони Лісостепу. Грунтовий покрив Західної провінції Поліської агрогрунтової зони

неоднорідний. Вологий клімат з промивним водним режимом, водно-льодовикові піски і супіски та елювій верхньокрейдових відкладів як ґрунтоутворюючі породи, майже суцільна (в минулому) лісова і лучна рослинність сприяли формуванню в межах провінції: дерново-підзолистих, дерново-карбонатних, лучних, дернових, болотних ґрунтів.[2]

1.3 Передкарпаття

За фізико-географічним районуванням територія Передкарпаття належить до Передкарпатської височинної фізико-географічної області Карпатської гірської країни. У межах України область Передкарпаття за особливостями рельєфу поділяють на дві підобласті: Західно-Передкарпатську моренно-зандрову та терасову рівнину і Центрально-Передкарпатську терасову рівнину.

Як геоструктурна одиниця Передкарпаття пов'язане з Передкарпатським передовим прогином. Йому притаманні розчленований ерозійний рельєф, помірно теплий і вологий клімат. Передгірний рельєф ускладнений густою сіткою ярів, балок і річкових долин. З ґрунтоутворних порід переважають делювіальні, пролювіальні та алювіальні суглинкові відклади. У ландшафтній структурі в межах Передкарпаття переважають передгірні акумулятивно-денудаційні плоскі височини та річкові долини з дерново-підзолистими поверхнево-оглеєними, дерновими та лучними ґрунтами під широколистяними та хвойними лісами й луками.[4]

1.4 Північно-західне Передкарпаття

Північно-західне Передкарпаття відноситься до фізико-географічної області Передкарпаття, яка розташована між південно-західним краєм Подільської височини і північно-східними схилами Українських Карпат простягаючись в південно-східному напрямку від Сансько-Дупетровського межиріччя до Буковинського передгір'я

За природніми особливостями територія досліджень чітко розмежовується з Українськими Карпатами і Подільською височиною. На південному заході межа співпадає з краєм північно-східних схилів Зовнішніх Карпат, а на північному сході - з Подільською височиною, вона проходить від кордону Польщею по р. Завадівка у напрямку до м. Городка, а далі по долинах рік Верещиці Дністра до гирла р. Бистриці

Серед найголовніших зовнішніх факторів і явищ, які приймали участь у розвитку рельєфу північно-західного Передкарпаття виділяються ерозійно-акумулятивні процеси, внаслідок яких територія досить розчленована.

Рослинний покрив відіграє важливу роль у формуванні дерново-підзолистих поверхнево-оглеєних ґрунтів північно-західного Передкарпаття. Періодичні зміни дерев'янистої формації трав'янистою, і навпаки, на протязі історичного часу зумовили розвиток підзолистого і дернового процесів ґрунтоутворення.

У межах північно-західного Передкарпаття найбільш поширеними є дерново-підзолисті поверхнево-оглеєні ґрунти.[11]

1.5 Сокальське пасмо

Сокальське пасмо розташоване в південно-західній частині Волинської височини в межах Львівської області. За фізико-географічним районуванням України Сокальське пасмо знаходиться в межах південно-західної частини Східно-Європейської рівнини, Західно-Української провінції зони лісостепу, в області Волинської височини. Домінантними ґрунтоутворними породами Сокальського пасма, на яких сформувались основні типи ґрунтів, є лесоподібні суглинки. Сокальське пасмо хвиляста, слабо випукла височина, яка долинами річок Спасівка, Драганка, Себечівка розчленовується на ряд пасм субширотного простягання.

Відповідно до агроґрунтового районування території України Сокальське пасмо входить до зони Лісостепу, Західної агроґрунтової - провінції підвищених рівнин із високою вологістю, Луцько-Рівненського агроґрунтового району, розчленованого, переважно із сірими опідзоленими ґрунтами, частково чорноземами типовими-малогумусними.[10]

1.6 Гологоро - Кременецького горбогір'я

Гологоро-Кременецьке горбогір'я крайня північно-західна найбільш підвищена частина Подільської височини. Орографічно горбогір'я простягається від с. Водники на північний схід лінією Золочів-Кременець, досягаючи на сході с. Батьків (18 км на захід від Острога). На території досліджень виділяють три природні райони, які вирізняються певною своєрідністю і специфікою умов диференціації ґрунтового покриву Гологірське пасмо, Вороняки та Кременецькі гори.

Характерними рисами природних умов Гологоро-Кременецького горбогір'я є значні абсолютні висоти, високий ступінь розчленування рельєфу. Тому за "Удосконаленою схемою фізико-географічного районування

України" Гологоро-Кременецьке горбогір'я належить до південно-західної частини Східноєвропейської рівнини, зони широколистяних лісів, Західноукраїнського краю, Розтоцько-Опільської горбогірної (Гологірський фізико-географічний район), Західноподільської височинної (Вороня ківський), та Середньоподільської височинної (Кременецький район) областей. Попередні схеми фізико-географічного районування території досліджень були дещо відмінними.

Згідно з агроґрунтовим районуванням території України Гологоро-Кременецьке горбогір'я належить до зони Лісостепу, Західної провінції, Львівського південно-східного високого, розчленованого агроґрунтового району з переважанням чорноземів опідзолених і темно-сірих опідзолених ґрунтів (Гологірське пасмо) та Підкамінсько-Вишневецького району високого, сильнорозчленованого з переважанням чорноземів опідзолених та темно-сірих опідзолених ґрунтів у складних поєднаннях.[3]

1.7 Опілля

За "Удосконаленою схемою фізико географічного районування України" Опілля розташоване у межах південно західної частини країни Східно-Європейської рівнини, Західно Українському краї зони широколистяних лісів, у Розтоцько Опільській горбогірній області Опілля. ґрунтотворними породами Опілля представлені лесоподібними суглинками, які покривають межиріччя Городоцько-Щирецького і Ходорівсько-Бучацького природних районів, підніжжя схилів і тераси річкових долин у горбистих районах Опілля. За генезою вони належать до елювіально-делювіальних і водно-льодовикових типів. Опілля горбиста височина, розчленована широкими долинами рік Коровця, Золотой Лани, Нараївки, Разплата, Свіржу, Бібрки, Зубри, а також численними вузькими глибокими долинами рік другого порядку. Найпоширенішими формами рельєфу є горби, що простягаються з північного заходу на південний схід на 10-12 км.

На території Опілля фоновими є два типи ґрунтів: сірі лісові та чорноземи, які представлені такими підтипами: ясно-сірими, сірими лісовими, темно-сірими опідзоленими ґрунтами та чорноземами опідзоленими.[14]

1.8 Розточчя

За удосконаленою схемою фізико-географічного районування України Розточчя виділяється як Немирівсько-Брюховицький район Розтоцько-Опільської горбогірної області Західно-Українського краю зони широколистяних лісів.

Ґрунтоутворними породами Розточчя є четвертинні відклади, елювій-делювій карбонатних порід і палеоген-неогенові піски. Для них характерна строкатість поширення, що зумовлює значну строкатість і дрібноконтурність ґрунтового покриву. На Розточчі поширені дерново-підзолисті, сірі лісові, дернові, лучні, лучно-болотні, болотні і торфово-болотні ґрунти. Фоновими ґрунтами території є дерново-підзолисті, також значні площі займають сірі лісові та дернові ґрунти.[9]

1.9 Пасмове Побужжя

За фізико-географічним районуванням Пасмове Побужжя належить до фізико-географічної області Малого Полісся зони мішаних лісів.

Найпоширенішими відкладами пасом є покривні суглинки, віднесені І.Л. Соколовським до типу лесоподібних. М.Ф. Веклич лесові породи розглядає як відклади різного генезису. А.Б. Богуцький відстоює думку про еолове походження лесоподібних відкладів Пасмового Побужжя. І.Н. Герасимчук і Р.О. Сливка розглядають ці відклади як водно-льодовикові утворення.

За агроґрунтовим районуванням України Пасмове Побужжя входить до складу Львівського східного агроґрунтового району провінції Лісостепу західного. На території досліджень вершини пасом зайняті сірими, місцями ясно-сірими лісовими ґрунтами, а вододіли з нижчими гіпсометричними рівнями - темно-сірими опідзоленими ґрунтами та чорноземами опідзоленими.[12]

1.10 Сянсько - Дністерська височина

Сянсько-Дністерська височина, як природний район, розташована на північному заході фізико-географічної області Передкарпаття. Це унікальна територія Львівщини, яка частково зазнавала зледеніння. Домінантними ґрунтотворними породами Сянсько-Дністерської височини, на яких сформувалися основні типи ґрунтів, є лесоподібні суглинки.

Ґрунтовий покрив у межах Сянсько-Дністерської височини представлений переважно такими ґрунтами: сірий лісовий, темно-сірий опідзолений, чорнозем опідзолений [7]

1.11 Заплава ріки Західний Буг

За фізико-географічним районуванням України, долина ріки Західний Буг розташована у межах Європейської рівнинної ландшафтної країни, зони широколистяних лісів, Західно-Українського краю, де виокремлено три області: Західно-Подільська, Мале Полісся, Волинське Опілля.

Головною ґрунтотворною породою у заплаві ріки Західний Буг є сучасні алювіальні відклади.

Відповідно до агроґрунтового районування України, височинна частина території досліджень, а саме у межах Подільської і Волинської височин, належить до лісостепової агроґрунтової зони, провінції Західного лісостепу. На рівні агроґрунтових районів Подільська частина території заплави ріки Західний Буг належить до Підкамінсько-Вишневецького агроґрунтового району, а у межах Сокальського пасма до Луцько-Рівненського агроґрунтового району. Низовинна частина території досліджень (у межах Малого Полісся) належить до агроґрунтової зони мішаних лісів, провінції Західного Полісся, Радехівсько-Кременецького агроґрунтового району. Ґрунтовий покрив заплави ріки у межах Малого Полісся представлений переважно алювіальними лучними та лучно-болотними ґрунтами на сучасних алювіальних відкладах, а також алювіальними дерновими ґрунтами, які залягають на найбільш підвищених ділянках заплави (переважно у прирусловій частині). [5]

2. Методика досліджень (лабораторні і польові методи).

Для дослідження гранулометричного складу природних регіонів Львівської області було використано схему природно географічного районування Львівської області за методикою проф. К.І. Геренчука та дані досліджень гранулометричного складу ґрунту за першим генетичним горизонтом. Дані гранулометричного складу ґрунтів і ґрунтоутворюючих порід природних районів Львівської області використано з монографічних праць викладачів кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів які опубліковані в багаточисельних монографічних працях, які подані нижче у переліку виданих монографій.

До методики визначення гранулометричного складу. Існує багато методів визначення гранулометричного складу ґрунту. Їх можна поділити на органолептичні, ситові, седиментаційні, мікроскопії, лазерної дифракції та інші.

Визначення відносного вмісту окремих гранулометричних фракцій здійснюють різними методами залежно від їхніх розмірів. Для виокремлення з ґрунту різних гранулометричних фракцій необхідно дезагрегувати ґрунтову масу, оскільки більшість гранулометричних елементів склеєні в мікро- і макроагрегати. Дезагрегацію здійснюють шляхом розтирання вологого ґрунту в ступці гумовим товкачиком. Для повного дезагрегування ґрунт обробляють 4% розчином пірофосфату натрію. Крупні фракції просіюють через сита з отворами відповідного розміру: 1,0 мм; 0,5 мм; 0,25 мм. Фракції, дрібніші 0,25 мм, розділяють способом відмучування і осідання (седиментації) в стоячій воді. Для відбору фракцій використовують метод піпетки в модифікації Н.А. Качинського, який засновано на швидкості падіння частинок різного розміру у воді. [13]

У польових умовах використовують експрес-методи, які дають змогу швидко, проте приблизно, визначити гранулометричний склад ґрунтів. Серед цих методів найпоширенішим є органолептичний, в основу якого покладено фізико- механічні властивості зволоженого ґрунту. Зволожений ґрунт ретельно

розминають у руках до цілковитого руйнування мікроагрегатів, а потім розкачують у шнур товщиною 2-3 мм і намагаються згорнути у кільце діаметром приблизно 3 см. Залежно від консистенції ґрунтової маси і поведінки шнура при згортанні в кільце визначають польову назву гранулометричного складу ґрунту, використовуючи стандартні критерії.[13]

3. Гранулометричний склад ґрунтів і його значення.

Гранулометричний склад – фундаментальна характеристика ґрунтів, яка лежить в основі інтерпретації багатьох властивостей і режимів, впливає на стійкість ґрунтів під дією агрозаходів, агрономічну цінність, вибір технологій та ефективність господарювання. Співвідношення в ґрунтах елементарних частинок різних розмірів формує основні властивості та функції ґрунтів, зокрема продуктивні й екологічні. Інакше кажучи, здатність ґрунтів трансформувати речовини та енергію, взаємодіяти з водою, повітрям, речовинами, що потрапляють у ґрунт, з корінням рослин, ґрунтообробними знаряддями та загалом формування та функціонування ґрунту як природного компонента й об'єкта господарської діяльності людини значною мірою залежить від гранулометричного складу.

Гранулометричний склад є таксономічною характеристикою класифікації ґрунтів, критерієм у їхньому бонітуванні, в оцінці інвестиційної привабливості та в інших цілях, що має важливе наукове і практичне значення. Це базова, а не рівноцінна іншим властивостям характеристика, яка потребує ретельного дослідження [1].

Тверда фаза ґрунту і ґрунтоутворюючих порід складається з частинок різної величини, які називають гранулометричними елементами за генезою розрізняють мінеральні, органічні та органо-мінеральні частинки. Вони являють собою уламки гірських порід, окремі мінерали, гумусові речовини, продукти взаємодії мінеральних і органічних речовин.[1]

У ґрунті або в ґрунтоутвірній породі гранулометричні елементи перебувають у вільному стані (пісок) і в агрегованому, коли вони утворюють структурні окремоті - агрегати різної форми, розмірів і стійкості.

Властивості гранулометричних елементів змінюються залежно від розміру. Близькі за розміром і властивостями частинки групують у фракції.

Зі зменшенням розміру гранулометричних елементів значно змінюються їхні властивості. Дослідження засвідчили, що властивості гранулометричних

елементів досить різко змінюються на межі 0,01 мм, що дало змогу розділити всі гранулометричні фракції на дві великі групи фізичний пісок ($> 0,01$ мм) і фізичну глину ($< 0,01$ мм)

За гранулометричним складом ґрунти об'єднують у декілька груп з характерними для них фізичними, фізико-хімічними та хімічними властивостями

В основу класифікації ґрунтів за гранулометричним складом покладено співвідношення фізичного піску (частинки розміром $> 0,01$ мм) і фізичної глини (частинки розміром $< 0,01$ мм). Найбільше у ґрунтознавстві використовують класифікацію Н. А. Качинського. За співвідношенням фізичного піску і фізичної глини з урахуванням інших переважаючих фракцій: гравійної (3-1 мм), піщаної (1-0,05 мм), грубопилуватої (0,05-0,01мм), пилуватої (0,01-0,001 мм) і мулуватої ($< 0,001$ мм) [13]

**Класифікація ґрунтів за гранулометричним складом
(за Н. А. Качинським)**

Таблиця 1.1

Коротка назва ґрунту за гранулометричним складом	Вміст фізичної глини (частинки < 0,01 мм) і фізичного піску (частинки > 0,01 мм)					
	степовий тип ґрунтоутворення, червоноземи і жовтоземи		підзолистий тип ґрунтоутворення		солонці та сильно-солонцювати ґрунти	
	<0,01 мм	>0,01 мм	<0,01 мм	>0,01 мм	<0,01 мм	>0,01 мм
Пухкопідцаний	0-5	100-95	0-5	100-95	0-5	100-95
Зв'язнопідцаний	5-10	95-90	5-10	95-90	5-10	95-90
Супідцаний	10-20	90-80	10-20	90-80	10-15	90-85
Легкосуглинковий	20-30	80-70	20-30	80-70	15-20	85-80
Середньосуглинковий	30-40	70-60	30-45	70-55	20-30	80-70
Важкосуглинковий	40-50	60-50	45-60	55-40	30-40	70-60
Легкоглинистий	50-65	50-35	60-75	40-25	40-50	60-50
Середньоглинистий	65-80	35-20	75-85	25-15	50-65	50-35
Важкоглинистий	<80	>20	<85	>15	<65	>35

4. Географія гранулометричного складу ґрунтів і ґрунтоутворюючих порід Львівської області.

На основі аналізу даних про гранулометричний склад ґрунтів природних регіонів Львівської області виокремлено шість основних типів гранулометричного складу: зв'язнопіщаний, супіщаний, грубопилувато-легкосуглинковий, піщанисто-легкосуглинковий, грубопилувато-середньосуглинковий, піщанисто-середньосуглинковий. Для ґрунтів першого генетичного горизонту Львівської області найбільш поширеним гранулометричним складом є грубопилувато-середньосуглинковий, який переважає в ґрунтах Передкарпаття, Сянсько-Дністерської височини, Гологоро-Кременецького горбгір'я та заплави річки Західний Буг. Зв'язнопіщаний та супіщаний гранулометричний склад переважає в ґрунтах Малого Полісся Розточчя та Надсянської рівнини. Але для дерново-карбонатних ґрунтів Малого Полісся характерний піщанисто-середньосуглинковий гранулометричний склад. Опілля характеризується здебільшого піщанисто-легкосуглинковим гранулометричним складом (рис. 1).

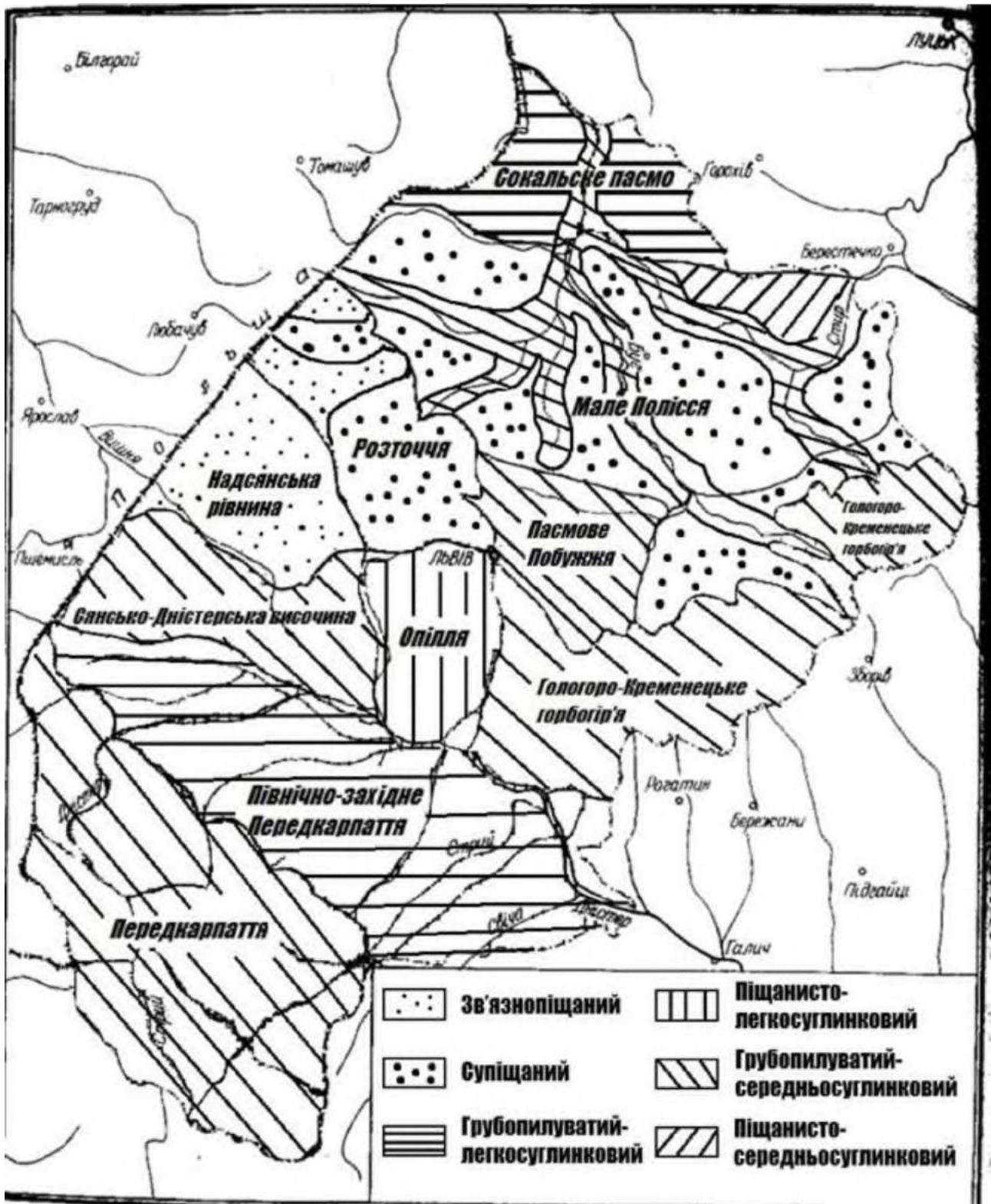

Рис.1. Картохема гранулометричного складу (за першим генетичним горизонтом) ґрунтів природних районів Львівської області.

Після аналізу даних про гранулометричний склад ґрунтоутворюючих порід природних регіонів Львівської області виокремлено шість основних типів гранулометричного складу: зв'язнопіщаний, супіщаний, грубопилувато-легкосуглинковий, піщанисто-легкосуглинковий, грубопилувато-середньосуглинковий, грубопилувато-важкосуглинковий.

Для ґрунтоутворюючої породи ґрунтів Львівської області найбільш поширеним гранулометричним складом є грубопилувато-середньосуглинковий, який переважає в ґрунтах, Сянсько-Дністерської височини, Гологоро-Кременецького горбгір'я, північно-західного Передкарпаття. Супіщаний та зв'язнопіщаний гранулометричний склад переважає в ґрунтоутворюючих породах Розточчя та Надсянської рівнини.

Щодо Малого Полісся через неоднорідність ґрунтового покриву, різну генезу та антропогенної вплив на ґрунт, важко виокремити один тип гранулометричного складу для ґрунтоутворюючої породи. Переважно це грубопилувато-суглинковий, але присутній грубопилувато-супіщаний і зв'язнопіщаний гранулометричний склад. Для ґрунтоутворюючої породи Сокальського пасма та Пасмового-Побужжя характерний грубопилувато-легкосуглинковий гранулометричний склад. Піщанисто-легкосуглинковий гранулометричний склад присутній у ґрунтоутворюючій породі Опіля та заплави річки Західний Буг. (рис. 2).

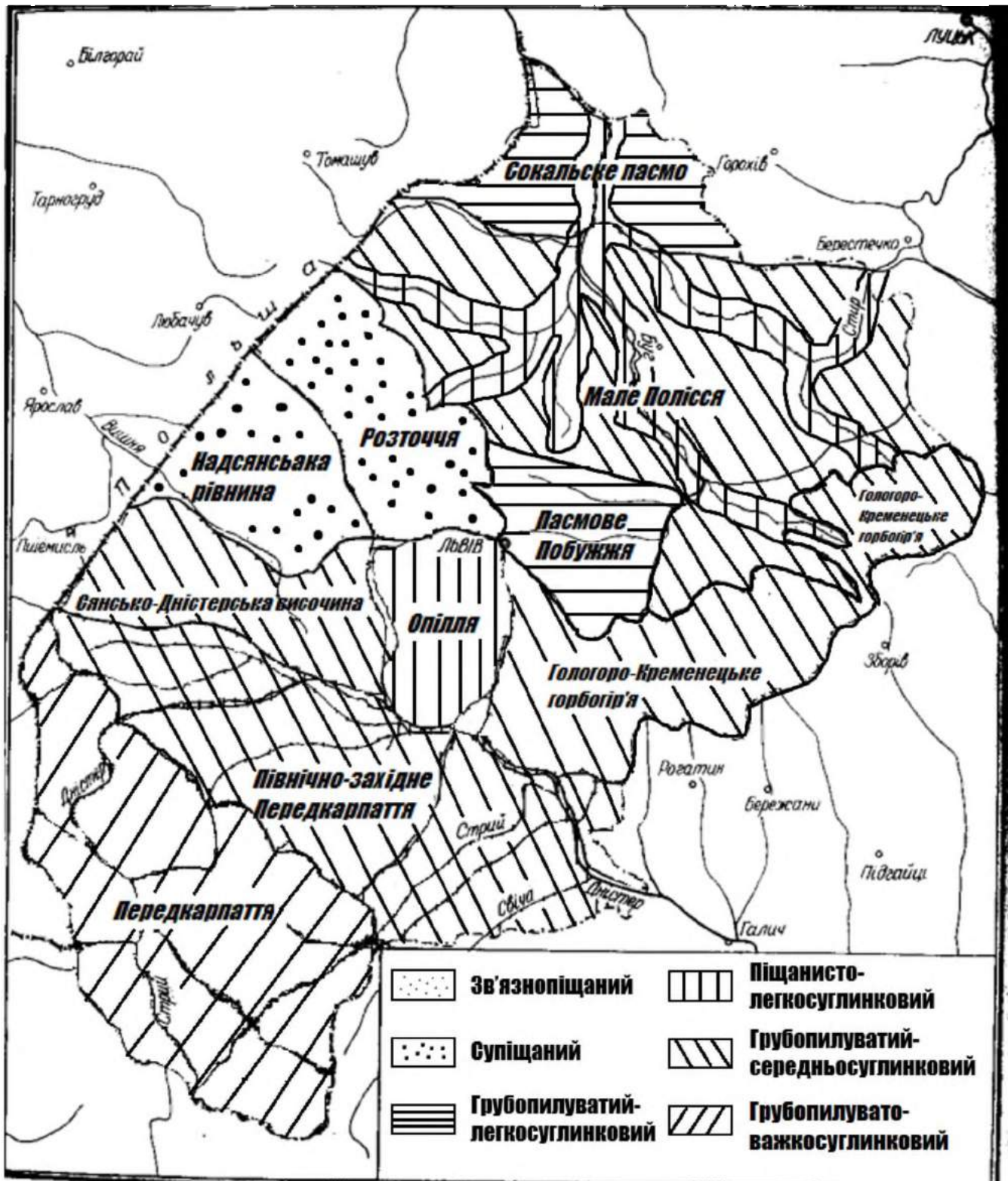

Рис.2. Картосхема гранулометричного складу ґрунтоутворюючої породи природних районів Львівської області.

Висновки

Метою дослідження було узагальнення наявних відомостей про гранулометричний склад ґрунтів природних регіонів Львівської області. Проведено групування гранулометричного складу ґрунтів за наявною класифікацією та створено картосхему географії гранулометричного складу ґрунтів та ґрунтоутворюючих порід природних районів Львівської області.

Гранулометричний склад дуже важлива характеристика ґрунтів яка має важливе наукове і практичне значення. Створена вперше картосхема гранулометричного складу ґрунтоутворюючої породи Львівської області, що відображає його географічні особливості, необхідна для практичного використання в сільськогосподарському виробництві, адже здатність ґрунтів трансформувати речовини та енергію, взаємодіяти з водою, повітрям, речовинами, що потрапляють у ґрунт, з корінням рослин, ґрунтообробними знаряддями та загалом формування та функціонування ґрунту як природного компонента й об'єкта господарської діяльності людини значною мірою залежить від гранулометричного складу.

Використана література:

1. В. В. Медведев, Т. Н. Лактионова. Гранулометрический состав почв Украины (генетический, экологический и агрономический аспекты). – Харьков: Апостроф, 2011. – 292 с.
2. Гаськевич В. Г., Позняк С. П. Осушені мінеральні ґрунти Малоґо Полісся: Моноґрафія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. - 256 с.
3. Гаськевич О. В., Позняк С. П. Структура ґрунтового покриву Голоґоро-Кременецького горбоґір'я: Моноґрафія. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 208 с.
4. Геоґрафо-генетичні особливості фізичного стану ґрунтів Передкарпаття: моноґрафія / П. В. Романів, С. П. Позняк. - Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 200 с.
5. Ґрунти заплави ріки Західний Буг: моноґрафія / Ю. І. Наконечний, С. П. Позняк. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. - 220 с.
6. Ґрунти Надсянської рівнини : моноґрафія / О. Луцишин, В. Гаськевич. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 326 с.
7. Ґрунти Сянсько-Дністерської височини: моноґрафія / О. Сова, В. Гаськевич. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. - 248 с.
8. К.І.Геренчук, М.М.Койнов, П.М.Цись. Природно-геоґрафічний поділ Львівського та Подільського економічних районів, 1964р.
9. Літолого-генетична зумовленість формування ґрунтового покриву Розточчя: моноґрафія / О. М. Підкова, М. Г. Кіт. - Львів Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 246 с.
10. М.Пшевлоцький, В.Гаськевич. Ґрунти Сокальського пасма і їх агротехноґенна трансформація. - Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка. - 2002.-180 С.
11. Паньків З.П., Позняк С.П. Дерново-підзолисті поверхнево-оглеєні ґрунти північно- західного Передкарпаття. - Львів: Меркатор, 1998 р. - 132 с.
12. Підвальна Г.С., Позняк С.П. Ґумусовий стан автоморфних ґрунтів Пасмового Побужжя: Моноґрафія. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 192 с.
13. Позняк С.П. Ґрунтознавство і геоґрафія ґрунтів : підручник. У двох частинах. Ч. 1 / С. П. Позняк. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 270 с.
14. Сірі лісові ґрунти Опілля: моноґрафія / Н. М. Павлюк, В. Г. Гаськевич. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. - 322 с.